

**ПРОГРАМ РАДА БИБЛИОТЕКЕ
ОСНОВНЕ ШКОЛЕ „ВОЈВОДА ПУТНИК“ РИПАЊ
ЗА ПЕРИОД
ОД ШКОЛСКЕ 2014/2015. ГОДИНЕ ПА ДО КРАЈА ШКОЛСКЕ 2017/2018. ГОДИНЕ**

ШКОЛСКА БИБЛИОТЕКА

Школска библиотека је место библиотечко – информационе, васпитно – образовне активности школе.

У школској библиотеци прикупља се, обрађује и ученицима, наставницима и стручним сарадницима даје на коришћење библиотечко – информациона грађа (књиге, серијске публикације и др.) и извори.

Библиотека је дужна да у свом фонду прикупља уџбенике и друга наставна средства намењена ученицима са сметњама у развоју и инвалидитетом, као и стручну литературу за наставнике и стручне сараднике.

Задатак школске библиотеке је да код ученика развија навике читања и коришћења библиотечких услуга, као и да ученике оспособљава да користе информације у свим облицима и на свим медијима и омогући им да овладају вештинама потребним за учење у току целог живота.

Школа је дужна да има школску библиотеку, у складу са законом.

Програм рада школске библиотеке саставни је део школског програма.

ПРОГРАМ ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ „Улога школске библиотеке у учењу и подучавању намењеном свима“

Школску библиотеку треба водити у складу са јасно устројеним програмом.

Програм библиотеке треба осмислити имајући у виду далекосежни програм и потребе школе, и он треба да одржава њен дух, дугорочне и краткорочне циљеве, као и њену ствраност.

Програм ће тачно одредити када, где, за кога, и ко ће остварити све расположиве могућности библиотеке.

Програм библиотеке ће бити остварљив ако га сви учесници у образовном процесу школе подрже и допринесу постизању дугорочних и краткорочних циљевљ који су у њему постављени.

Због тога у његовом писању треба да учествује што више корисника библиотичких услуга.

Функције школске библиотеке

„Школска библиотека је саставни део образовног процеса“

Функције школске библиотеке одређене су програмом, задацима и циљевима основног и средњег образовања, културним и јавним делатностима школа, положајем наставника, стручних сарадника, библиотекара и ученика у васпитно – образовном процесу.

Школска библиотека више не може бити само место за позајмљивање књига већ такав ресурсни комуникацијско – информациони и мултимедијски центар који ће бити прилагођен узрасту ученика, њиховим потребама, као и потребама наставника у целокупном процесу васпитања и образовња.

Библиотекар у школи постаје посредник између читалаца и књига, читалаца и електронске базе података, наставника и стручне и опште литературе.

Задаци библиотечког особља у школској библиотеци

„Школски библиотекар је припадник стручног, квалификованог особља, одговоран за планирање рада и управљање школском библиотеком“

1. Школска библиотека нуди помоћ при учењу, књиге и изворе који свим учесницима образовног процеса у школи омогућавају да развију критичко мишљење и да делотворно користе информације у свим облицима и на свим медијима.
2. Школске библиотеке се повезују у ширу библиотечко – информациону мрежу, а школски библиотекар поступа у складу са принципима Унесковог Манифеста за јавне библиотеке.
3. Библиотечко особље омогућава коришћење књига и других извора и информација, у распону од уметничких до документарних, од штампаних до електронских на лицу места и на даљину. Ти извори допуњују и обогаћују садржај уџбеника, наставних материјала и методика наставе.
4. Сам амбијент међу књигама и другим изворима информација подстиче на стваралаштво и задатак библиотечког особља је да код корисника библиотечких услуга развија културу рада, реда и понашања у модерном духу.
5. Школска библиотека пружа информације и сазнања која су неопходна за успешно учествовање у савременом друштву заснованом на информавијама и знању, а задатак библиотечког особља јесте да континуирано прате промене у друштву и

да перманентним стручним усавршавањем буду у току информационих, комуникационих и техничких промена ради стицања нових знања и вештина.

6. Задатак библиотечког особља и реализатора наставног процеса је да међусобно сарађују и да се допуњују јер на овакав начин комуникације ученици достижу виши ниво писмености, боље овладавају у вештинама читања, учења, решавања проблема, као и информационим и комуникационим вештинама, чиме се подстиче машовитост, креативност и разноликост деце и омладине.
7. Библиотечко особље у школској библиотеци треба да пружа своје услуге подједнако свим учесницима образовног процеса, без обзира на узраст, расу, пол, веру, националност, језик, професионални или друштвени статус, чиме се охрабрује интелектуални дијалог и потпомаже културна разноликост.
8. Задатак библиотечког особља је да онима који не могу да користе уобичајене библиотечке услуге и грађу треба обезбедити у сарадњи са психо – педагошком службом и управом школе посебне услуге и материјале који ће им обезбедити адекватан и квалитетан рад према својим могућностима. Могућност коришћења услуга и колекција треба да се заснива на општој декларацији UN о људским правима и слободама и не сме да подлеже било каквој идеолошкој, политичкој или верској цензури као ни комерцијалним притисцима.
9. Библиотечко особље у школској библиотеци омогућава ученицима да овладају вештинама за учење током читавог живота, развија њихову стваралачку машпу и оспособљава их да буду одговорни грађани.
10. Задатак библиотечког особља је да редовно сарађује а другим школским и јавним библиотекама ради размене информација, књижног фонда и друге библиотечке грађе.
11. Задатак школског библиотекара је да као припадника стручног, квалификованог особља, буде одговоран за планирање рада и управљање књижним фондом и ивентаром школске библиотеке.
12. Школски библиотекар има задатак да поседује општа знања која прате реализацију наставног просеса ради квалитетног пружања услуга корисницима библиотечког књижног фонда.
13. Задатак библиотекара је учествовање и у културним догађајима школе, али то се највише релизује кроз прикупљање прилога за школски лист, одабир песама за рецитаторску секцију, прикладни драмски текстови, организовање сусрета са познатим дечијим писцем или песником.

Циљеви библиотечког особља у школској библиотеци

„Школска библиотека омогућава ученицима да овладају вештинама за учење током читавог живота, развија њихову стваралачку машту, и оспособљава их да буду одговорни грађани“

Следећи циљеви су неопходни за унапређивање писмености, информатичке писмености, подучавања, учења и за подизање културног нивоа и представљају су основне услуге школске библиотеке.

1. Подршка и побољшање образовних циљева наведених у наставном плану и програму школе.
2. Развијање и неговање навике и уживања у читању и учењу код деце, као и навике коришћења библиотеке током читавог живота.
3. Пружање прилике да се искуси стварање и коришћење информација у циљу стицања знања, познавања развијања маште и уживања.
4. Подстицање свих ученика да стичу и користе вештине вредновања и коришћења информација, без обзира на облик, формат или медиј, као и да овладају начинима друштвене комуникације.
5. Обезбеђивање приступа локалним, регионалним, националним и глобалним изворима и могућностима, што оне који уче доводи у додир са различитим идејама, искуствима и ставовима.
6. Организовање активности које јачају друштвену и културну свест.
7. Сарадња са ученицима, наставницима, управом и родитељима да би се остварили циљеви школске библиотеке, рада школског библиотекара али и школе у целини.
8. Заступање начела да су слобода мишљења и приступ информацијама неопходни предуслови за делотворно и одговорно учешће у грађанском демократском друштву.

Садржај програма (активности)	Оријентациони број активности	Активности ученика	Активности реализатора	Поступци остваривања програма у међусој интеракцији корисника библиотечких услуга	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци планираних активности
Израда годишњег плана рада	На почетку школске године	. Учење путем посматрања и уучавања.	Коришћење литературе за израду плана рада. Сачињавање плана.	У библиотеци ученици и наставници претражују информације и долазе до потребних које ће им омогућити реализацију предвиђених активности	Фронтални рад	Развијање систематичности у раду.
Упознавање ученика са временом и радом	На почетку школске	Упознавање ученика време рада библиотеке и	Библиотека ће ускладити време рада са	Упознавање, разговор, представљање рада,	Фронтални рад	Упознавање ученика са правима,

школске библиотеке	године	читаонице	потребама ученика	давање инструкција за рад, договарање, презентација		дужностима и њиховим спровођењем.
Свакодневно издавање књига корисницима библиотеке	Свакодневно	Ученици ће проверавати исправност књига а по потреби и њихово санирање	Уношење картица ученика у евиденцију картотеке и у компјутер	Дијалог, договарање, објашњавање, упућивање	Тимски рад	Омогућавање корисницима коришћење књига.
Упознавање ученика са књижним фондом библиотеке	Свакодневно	Израда слова за обележавање наслова књига на полицама	Кроз издавање књига библиотекар ће ученике едуковати о распореду књижне и не књижне граде и начинима самосталног коришћења библиотечог фонда	Представљање, слушање, дискусија, упућивање	Фронтални рад	Пружање потребних информација ученицима.
Сређивање картотеке ученика	Свакодневно	Ученици ће проверити картотеке ученика и по потреби их уносити у компјутер	Проверити да ли су сви ученици евидентирани у картотеци користећи дневнике рада. Прикупљање података и израда програма.	Давање инструкција за рад, договарање, сређивање картица ради доступности свим корисницима библиотечких услуга	Индивидуални рад, рад у пару, фронтални рад	Развијање систематичности у раду.

ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКОГ БИБЛИОТЕКАРА

Садржај програма (активности)	Оријентациони број активности	Активности ученика	Активности реализатора	Поступци остваривања програма у међусој интеракцији корисника библиотечких услуга	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци планираних активности
Упис нових чланова, посебно првака у библиотеку	Прво полугодиште	Ученици ће нове чланове уписивати и регистровати их у картотеку пратећи чланске карте	Договарање посете, израда плана посете, упућивање учитељима захтева за реализацију активности. Припремити чланске карте са потребним подацима узети их из дневника рада	Давање инструкција за рад, договарање, дискусија	Групни рад	Упознавање и укључивање ученика у организован начин коришћења библиотечких услуга као и упознавање ученика са правилима рада библиотеке, њиховим дужностима у коришћењу књига.
Рад у маркетингу школе	Свакодневно	Израда зидних новина и паноа	Свакодневна промоција значаја библиотеке као места за учење, стицање знања и вештина	Промоција, презентација Истицање обавештења	Рад на терену Сакупљачки рад	Промоција библиотечких услуга.
Оспособљавање ученика за самостално коришћење књижног фонда библиотеке	Свакодневно	Ученици који су већ упознати са фондом библиотеке своја искуства могу пренети новим корисницима библиотечких услуга	Ученицима давати конкретне смернице усменим путем где се шта налази у библиотеци и читаоници	Разговор, објашњавање, упућивање, коришћење истраживачке методе рада	Индивидуални облик рада	Упознавање ученика са правилима коришћења књижног фонда библиотеке.
Пружање		Едукују друге	Упућивање	Давање инструкције		Пружање по потребних

помоћи ученицима при избору литературе и нове грађе	Свакодневно	ученике	ученика на правилан одабир оних садржаја који ће задовољити њихова интресовања и потребе. Анализа примера добре литературе.	за рад, разговор, објашњавање, коментарисање, дискусија	Индивидуални облик рада, фронтални рад	услуга.
Развијање навика за чување, заштиту и правилно руковање књижном грађом	Свакодневно	Доношење књига и богаћење књижног фонда. Санација оштећених књига	Показати како се књига чува да дуже траје. Показати ученицима како се врши замена старе или изгубљене књиге	Договарање, усмеравање, презентација	Тимски рад	Упознавање и развијање естетских вредности.
Сарадња са наставницима и стручним сарадницима	Периодично	Пружање помоћи ученицима који слабије пишу, читају, учествовање у приредбама, прославама и пројектима школе	. Припремање и реализовање програма читања и културних догађаја као и унапређивање наставних планова	Сазнавање, читање и учење о теми, евалуација извора, информисање, презентација. Предлози мера и даљи кораци.	Тимски рад	Развијање међусобне сарадње.
Планирање набавке књижне и не књижне грађе	Један пут у седмици	Сортирање књига и пребројавање књижне и не књижне грађе према броју корисника у школској библиотеци	Праћење наставног плана и програма који ће омогућити увид у потребан број књижне и не књижне грађе	Истраживачка метода. Сакупљање.	Групни облик рада	Неговање библиотичког фонда.
Богаћење књижног фонда	Један пут у седмици	Сортирање набављених	Набвити књиге према потребама	Прикупљање, одагање, сортирање, чување и	Фронтални рад	Набавка актуелних наслова.

		књига према распореду у библиотеци	корисника библиотеке	обогаћивање књижног фонда.		
Сређивање књижног фонда	Свакодневно	Унос књига у картотеку. Санација оштећених књига	Замена књига и њихова евиденција у књигу набвке	Давање предлога и инструкција за рад, разговор, презентација, систематизација, класификација	Индивидуални рад, рад у пару, фронтални рад	Распоред књижног фонда према правилима.

Посета сајму књига	Најмање једном годишње	Давање предлога за набавку књига	Набавка актуелних наслова на сајму књига	Праћење	Рад на терену	Стицање нових информација.
Организовање посебне сарадње са учитељима из издвојеног одељења	По потреби	Едукују друге ученике	Прати потребе и интресовања и пружа помоћ при одабиру књижне и не књижне грађе која ће задовољити савладавање наставних садржаја	Разговор, праћене, усмеравање	Тимски рад	Упознавање и укључивање ученика из издвојеног одељења у живот и рад матичне школе.
Едукација првака	Током целе школске године	Ученици треба да презентују своја лична, позитивна искуства у дружењу са књигом	Одабир књига примерен узрасту корисника. Договарање посете ученика библиотеци са учитељима.	Разговор, објашњавање, презентација	Фронтални рад, појединачни приступ	Развијање љубави према књизи.
Евидентирање учесталости коришћења ученичког и наставничко – сарадничког фонда књига	Свакодневно	Истичу наслове актуелних књига ученичког интресовања	Прате и усмеравају коришћење библиотечког фонда. Дају се предлози и мере за успешну сарадњу.	Презентација	Индивидуални рад	Праћење протока књига и набавка потребних наслова у наставном и ван наставном процесу рада школе.

Вођење евиденције о часописима у школској библиотеци	Једном у седмици	Провера уписаних часописа, класификација штампе, часописа и новина после коришћења у библиотеци и читаоници	Праћење потреба корисника библиотеке и набавка часописа како би успешно пратили свакодневни прото к информација	Евидентирање, праћење, набавка	Индивидуални рад, рад у пару	Развијање систематичности у раду.
--	------------------	---	---	--------------------------------	------------------------------	-----------------------------------

Вођење библиотечког пословања (инвентарисање, класификација...)	Свакодневно	Унос у компјутер потребних података из књиге	Библиотечко особље треба да редовно врши ревизију књижне и не књижне грађе ради праћена потреба корисника библиотеке	Писана метода	Индивидуални рад, групни рад	Упознавање са правилима и њихово спровођење.
Акција у набавци књига	У складу са могућностима	Прикупљање књига за школску библиотеку	Припремити прикладне поклоне за најактивније учеснике у акцији „	Истраживачка метода, стваралачка метода, рекламирање, презентација	Рад на терену	Богатење библиотичког фонда.
Сарадња са Библио теком града Београда и библиотеком „Доситеј Обрадовић“	У складу са могућностима и потребама	Посета ученика јавној библиотеци било индивидуално или у оквору одељења	Заједничка обука библиотечког особља, учешће у стручном усавршавању, заједничко реализовање програма, заједнички маркетинг библиотечких услуга усмерене на децу и младе	Праћење, усмеравање	Групни рад	Размена искустава у раду библиотекара али и библиотечке секције.
Стручно усавршавање	Континуирано	Ученици могу да попуњавају	Учешће у семинарима и	Праћење нових информативно –	Индивидуални рад, рад у	Праћење информација за реализацију рада у

		анкетне листиће и упитнике	стручној обуци. Анализа извештаја, записника, упитника, чек листа и осталих инструмената.	технолошких достигнућа	пару, групни рад, тимски рад	библиотеци.
Праћење педагошке литературе, периодике, стручних приказа из области библиотекарства и наставе	Свакодневно	Разврставање литературе према већ утврђеном распореду	Набавка литературе. Анализа примера добре литературе.	Анализа информација и њихово коришћење за потребе библиотечких корисника	Индивидуални и фронтални рад Циљеви и задаци планираних активности	Праћење информација за реализацију рада у библиотеци.
Организовање сусрета са познатим дечијим писцем или песником	Најмање један пут годишње	Илустровање и припремање рецитала или одломка текста и вршење презентације припремљеног	Договарање посете, израда плана посете, договор са учитељима о реализаци активности. Врши одабир песме или текста	Упућује, усмерава, коригује	Тимски рад	Неговање лепе речи.
Учествовање у раду стручних органа Школе	По потреби	Дају своје предлоге и сугестије у вези наставних садржаја	Учествује у реализацији наставног плана и програма и доприноси његовом побољшању	Договарање, упућивање, дискусија	Тимски рад	Упознавање са правилима, дужностима и њиховим спровођењем.
Израда годишњег извештаја	На крају школске године	Евиденција свих активности током школске године	Анализа и презентација активности и постигнутих резултата у школској години	Давање примедби сугестија, припремање активности по редоследу догађаја, излагање резултата, презентација	Фронтални рад	Направити извештај о активностима у току године.